

שטעה זע הרשון. (6)

שליח צבור העובר לפני התיבה, לא יענה
אמן אחר ברכת הכהנים, מפני חשש
הטרוף [שיתבלבל בהקראת תיבות ברכת
כהנים]. ומפני חשש זה, אפילו אם אין שם
כהן אלא הוא, לא ישא את כפיו, (7) שמא
יטעה ולא יתחיל כראוי בברכת שים
שלום, ואולם אם הבטחתו [בטוח בעצמו]
שיכול הוא להיות נושא את כפיו וחוזר
לתפלתו בלא טעות, רשאי (8) לשאת את

שליח צבור העובר לפני התיבה וטעה
באמצע תפלת שמונה עשרה, (5) ואינו יודע
כיצד לתקן ולהמשיך תפלתו, יעבור אחר
וימשיך את התפלה תחתיו, ואף שבכל
תפלה ראוי לסרב מעט כאשר מבקשים ממנו
לרדת לפני התיבה, באופן זה, כיון שגנאי
הוא שתנא התפלה מופסקת זמן רב, לא יהא
השני סרבן באותה שעה, אלא יסכים מיד
לרדת לפני התיבה.

מהיכן הוא השני מתחיל? — מתחלת הברכה

7. ובהגהות אגורסקא לזעיקים בתפישות
לילה של שמונה עשרה להמשם פסוק קמח, שבשיאם
פסוק להפך, חק ברא מהמלך עלהתן למען שלשון
שאי מפיר משיב מעשי אים טאנוהמקוד דבכין פסק
הפמור, "ואפילו אפסק כהן", סולאמק שאנובאין
סבנים והפחהסאן שבמקורוטה. א ולהלן הערה
[9].

8. הט"ז [קכח יד] נקט שההיתר רק לשאת כפיו,
כי החשש שמא מחמת אימת הציבור יתבלבל
בברכת שים שלום [רש"י ד"ה אם], ועל כך יכול
להיות מובטח כפי הכרת טבע עצמו, אך בעניית
אמן אחר הכהנים, החשש שיתבלבל מחמת
כוונתו באמן, ועל כך אינו יכול להיות מובטח,
כי אין בידו להפוך מחשבתו כרצונו, ואינו רשאי
לענות.

אולם במדרש רבה [ריש כי תבא] אמרו שאם
יכול לחזור לתפלתו, יענה גם אמן. וביאר בתוס'
יו"ט שהמשנה נקטה חידוש שאפילו נושא
כפיו, אף שהוא הפסק גדול. וכל שכן שיענה
אמן. אך מסקנתו, שאין למדין הלכה ממדרש.
וכתב הפרי חדש, שלא דייק, כי בדבר שלא
התפרש בש"ס סומכים על מדרש.

ובאליהו רבה כתב שאם מתפלל מתוך
הסידור ומובטח לו שלא יתבלבל, מותר, ובחיי
אדם [לב] נקט שכל המתפלל מתוך הסידור,

שהשפעת עליהם טובה, והם שבעים, ודרך
מינות היא לפרש "ואכלת ושבעת וברכת" שרק
השבעים יברכו, וראה טור [קפז].

5. רש"י [ד"ה מתחילת] פירש שדלג ברכה,
ותמה הצל"ח א"כ למה שנינו שיחזור לתחילת
אותה ברכה שטעה, ולכן פירש שנבהל והתבלבל
באמצע ברכה, וראה הערה הבאה.

6. הצל"ח ביאר שאין מצרפין ברכה אחת משני
שליחי צבור. ויש לעיין אם הטעם לכך משום
שהשני אינו יכול לומר חצי ברכה, או שאין
שומע כעונה לחצי ברכה, ומפני הציבור יתחיל
מתחילתה [וראה שו"ת רע"א ז, וקהילות יעקב
יא].

ובביאור הגר"א [קד ה] משמע שצריך לחזור
לתחילת הברכה משום שהיה בה הפסק, עי"ש.
ובדרכי משה [קכו א] כתב שעדיף שיעמוד
תחתיו מי שכוון לצאת בתפילת הש"ץ [וראה
הערה 9]. ובבה"ל [ד"ה ואם] צידד שאם העומד
תחתיו שמע תפלת הש"ץ וכוון לצאת, אפילו
טעה הש"ץ באמצע ברכה, חוזר רק למקום
שפסק, וכיון שבאופן זה אין חסרון של חילוק
ברכה, משמע שאינו משום שומע כעונה לחצי
ברכה, וראה שעה"צ [קכד מז], ושמירת שבת
כהלכתה [ח"ב מז הערה קע] ולהלן הערה 13.